

ВІДГУК

ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертаційну роботу **Головні Олени Михайлівни**
доктора економічних наук **Драбовського Анатолія Григоровича**
за темою **«Державна політика соціального розвитку України в контексті
забезпечення стабілізації національної економіки»**,
подану на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук
за спеціальністю
08.00.03 – економіка та управління національним господарством

Актуальність теми дисертаційної роботи

Сучасний стан національної економіки не викликає сумнівів щодо необхідності системних перетворень у напрямку державної політики соціального розвитку. В умовах сьогодення назріла необхідність активізації соціальної ролі держави, відпрацювання механізму взаємодії держави й суспільства в соціальній сфері, забезпечення гідних умов життя, що сприятиме зростанню добробуту громадян, становленню середнього класу.

На сьогодні актуалізується еволюційний шлях інтернаціоналізації господарського життя, комплексного вирішення всього блоку економічних і соціальних проблем через поетапне перетворення структурних параметрів економічного простору. В таких умовах має зникнути протиставлення економічних і соціальних цілей реформування, по-новому розставлятися пріоритети державної економічної та соціальної політики, синхронізуватися заходи із зростання економічної та соціальної ефективності.

Найважливішим фактором розвитку людського потенціалу й забезпечення соціально орієнтованого національного розвитку має стати ефективна економічна політика держави, покликана створити необхідні умови, які забезпечують розвиток інтелектуального потенціалу. Державна політика соціального розвитку повинна асоціюватися з вирішальними і

передбачуваними важелями, що сприяють модернізації економічної інфраструктури, поширенню технологічних інновацій внаслідок бізнес-надходжень, розвитку людських ресурсів, відновленню соціального капіталу.

У цьому контексті варто відмітити дисертаційну роботу Головні О.М., її високу актуальність, наукову значимість і практичну направленість на вирішення важливих питань формування ефективної державної політики соціального розвитку та стабілізації національної економіки. Питання, на які автор дисертації дає відповіді, за своїм обсягом, глибиною висвітлення та переконливістю аргументів свідчить, що економічна наука поповнилася науковою розробкою, що має важливі теоретико-методологічні та прикладні положення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Актуальність і необхідність опрацювання даної проблематики підтверджується також і тим, що дисертацію виконано в межах науково-дослідної тематики роботи економічної теорії, національної та прикладної економіки Класичного приватного університету за темою «Розвиток національної економіки в контексті сучасної економічної теорії» (державний реєстраційний номер 0116U000798), де автором виявлено можливості подолання кризових явищ економіки України залежно від перспектив реалізації нової моделі економічного розвитку на основі стабілізаційних факторів; відповідно до тематики науково-дослідних робіт Ради по вивченню продуктивних сил України НАН України, зокрема: «Просторовий розвиток продуктивних сил України та удосконалення їх системної організації» (державний реєстраційний номер 0108U009959) і «Державне регулювання соціально-економічного розвитку України та її регіонів в умовах фінансово-економічної нестабільності» (державний реєстраційний номер 0109U006450), де автором запропоновано систему управлінських рішень щодо використання методів державного регулювання соціального розвитку в умовах нестабільного економічного

середовища. Дисертаційна робота пов'язана з напрямками і планами науково-дослідних робіт Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», а її матеріали використано в процесі виконання теми «Оцінка суспільних проблем сталого розвитку територій» (номер державної реєстрації 0111U003260), у межах якої здобувачем визначено інноваційно-технологічні шляхи стабілізації національної економіки з огляду на соціальні завдання держави. Окремі результати дослідження використано при виконанні науково-дослідної роботи Вінницького національного аграрного університету за темою «Методологічні засади розвитку та забезпечення стійкості регіональної економічної системи за умов посилення інтеграційних процесів» (державний реєстраційний номер 0112U002136), де автором обґрунтовано теоретичні засади державної політики соціального розвитку як елемента сталості регіональної економічної системи.

Основні наукові результати, одержані автором, та їх новизна

У дисертаційній роботі Головні О. М. сформульовано та обґрунтовано ряд положень, висновків, рекомендацій, які відзначаються науковою новизною та мають практичну спрямованість. Наукова новизна роботи викладена конкретно, послідовно і системно.

Автором вперше застосовано збалансовану систему вихідних показників для оцінки передумов формування державної політики соціального розвитку за допомогою стимуляторів і дестимуляторів та трьох блоків чинників: макроекономічних, матеріально-житлових і соціально-демографічних. Це дозволило визначити інтегральний показник передумов реалізації державної політики соціального розвитку в кожному регіоні, здійснити статистичне групування регіонів за цим показником та, використовуючи кватильний коефіцієнт диференціації, виділити хронічно-депресивні регіони.

Здійснено оцінку наслідків економічної політики за допомогою методу

інтегральних оцінок, який ґрунтується на розрахунку стандартних відхилень індивідуальних значень показників, що сприяло забезпеченню групування регіонів України за величиною інтегрального коефіцієнта соціальної напруженості. З урахуванням зазначеного виділено соціальні ризики, що несуть загрозу національним економічним інтересам, та на основі цього сформовано уявлення про соціально-економічне становище в кожному регіоні, визначено характер міжрегіональних диспропорцій та розроблено систему заходів щодо подолання соціальної напруженості в регіонах України.

Автором побудовано та розв'язано задачу оптимального розподілу обмеженого обсягу фінансування соціальних видатків бюджету, яка, на відміну від існуючих підходів, спрямована на досягнення максимального значення обраного критерію ефективності – середньої тривалості життя. Задача дала можливість продемонструвати, що навіть в умовах обмеженого фінансування можна досягнути підвищення існуючого значення цього показника, що дасть змогу розробляти відповідні алгоритми регуляторної політики, закладе засади довгострокового стабільного економічного зростання та сприятиме вирішенню існуючих суперечностей соціально-економічного розвитку.

Заслуговує на увагу управлінська технологія «моніторинг проведення державної політики соціального розвитку», що передбачає щонайменше три рівні (національний, регіональний, місцевий) та дозволяє отримувати інформацію щодо соціального розвитку на базі економічного зростання в усій багатоманітній взаємодії його компонентів як системи з метою оперативного оцінювання й прогнозу можливих його станів і розробки коректувально-запобіжних заходів управлінського впливу.

Автором удосконалено основні теоретико-методологічні аспекти державної політики соціального розвитку України в контексті забезпечення стабілізації національної економіки. На її думку аспекти мають базуватися на оптимальному балансі соціальної та економічної ефективності

й принципах соціальної відповідальності держави, основним інструментом якої є координація між місцевими, регіональними та національними рівнями прийняття управлінських рішень, а також між секторами економіки для вирівнювання фінансових можливостей держави й стійкого соціального розвитку.

У дисертаційній роботі також удосконалено теоретико-методологічні засади формування моделі соціально орієнтованої національної економіки на довгострокову перспективу, що має базуватися на трьох взаємопов'язаних пріоритетах: інтелектуальному зростанні (розвиток економіки, що базується на інтелектуальному потенціалі, інформаційних технологіях, знаннях та інноваціях), ефективному економічному зростанні (розвиток економіки, що базується на економічному використанні природних ресурсів, зокрема енергоресурсів та альтернативних джерел енергії) та інклюзивному економічному зростанні, яке має забезпечити прискорене зростання ВВП, соціально-економічну затребуваність, причетність суспільства до формування соціально-економічних значущих рішень, стабільне покращення життя всіх соціальних груп населення завдяки інтеграційному залученню в кругообіг усіх можливих економічних ресурсів, політиці підтримки інвестора, наданню професійних послуг іноземним і вітчизняним інвесторам, сприянню у веденні бізнесу (включаючи широке використання інклюзивних бізнес-моделей та розвиток проектів інклюзивних ринків).

Автором дисертації удосконалено класифікацію ризиків національної економіки за вісьмома класифікаційними ознаками, виділено основні загрози посилення макроекономічних дисбалансів України, визначено основні соціальні загрози в системі національної економіки (поширення бідності серед населення, соціальна депривація та соціальне відчуження) і на основі цього запропоновано управлінський підхід поетапності дослідження економічного ризику в системі національної економіки з огляду на проблему безпеки національної економіки як комплексної, інтегральної характеристики, що визначає параметри життєдіяльності соціально-

економічних структур у процесі макроекономічних і локальних трансформацій, має системоутворюючий характер, виступає центральним структурним компонентом у системі національної безпеки.

У дисертаційному дослідженні окреслено основні риси державно-приватно-соціального партнерства через систему цілей за строком дії у контексті корпоративної соціальної відповідальності, оцінку якого можна провести за допомогою стандартів нефінансового (соціального) звітування, які дозволяють зацікавленим особам отримувати інформацію про соціальні та екологічні аспекти діяльності компанії в комплексі з інформацією про економічні результати, що сприяє самодіагностиці підприємств з можливістю розширення національної платформи Глобального договору і, зрештою, стабілізації національної економіки;

У роботі проведена економічна діагностика суперечливого впливу різних взаємозалежних факторів на формування державної політики соціального розвитку України за допомогою реалізації комплексу дослідницьких процедур. Така діагностика є засобом констатації та формалізації якісних і кількісних параметрів соціального й економічного розвитку та дало можливість виділити загальні, кризові фактори й фактори конкурентних переваг, зокрема потенціал держави.

Заслуговує позитивної оцінки обґрунтування впливу державного регулювання на інституціональні трансформації України в умовах виконання соціальних завдань економічної політики держави за рахунок макроекономічної, фінансової та зовнішньоекономічної складових, розвитку споживчого ринку, розвитку ринку праці й гарантій зайнятості, а також виявлення впливу зовнішніх боргових зобов'язань держави на стабільність національної економіки.

Цінність наукової новизни дисертації підтверджується також пунктами, які дістали подальший розвиток, а саме:

– оцінка ролі активізації державних програм як інструменту економічної політики, що є проявами програмно-цільового управління,

підтримує взаємозв'язок загальнодержавних та регіональних програм, забезпечує дотримання зобов'язань соціальної відповідальності держави й дозволяє форсувати розвиток пріоритетних сфер економіки, окремих регіонів та залучати для цього необхідні інвестиції й ресурси;

– виявлення проблем управління державним бюджетом на основі аналізу динаміки статей видатків бюджетної системи України на соціальні цілі, серед яких провідне місце посідає питання поповнення ресурсів місцевих бюджетів для можливої зміни напрямів міжбюджетних відносин: від вирівнювання міжрегіональних відмінностей до стимулювання територіального розвитку;

– ідентифікація ключових чинників організаційно-економічного забезпечення інноваційних ініціатив державної політики соціального розвитку в умовах стабілізації національної економіки, серед яких провідне місце належить управлінським технологіям організаційно-економічного забезпечення перспективного формування державної політики соціального розвитку та пошуку нових форм взаємодії між різними суб'єктами господарювання для вирішення соціально важливих питань і нових методів залучення фінансових ресурсів (механізм фандрайзингу, краудсорсингу та краудфандингу), які є фінансово-управлінськими комунікаціями сфери аутсорсингу;

– стратегічно-цільові орієнтири регулювання розвитку національної економіки на засадах соціальної орієнтації та стабілізації економіки, що має включати в себе комплексний метод передбачення й прогнозування форсайт, який являє собою методику довгострокового прогнозування соціально-економічного, науково-інформаційного та інноваційно-технологічного розвитку й слугує базовою передумовою для визначення кількісно-якісної структури потужностей і резервів розробки концептуальної стратегії державного регулювання процесу соціальної орієнтованості стабілізації національної економіки;

– пропозиції щодо нейтралізації негативних явищ ринкової економіки

за рахунок удосконалення системи соціального захисту населення, яка містить державні соціальні стандарти й може виступати критерієм ефективності державної політики соціального розвитку, мати чотирирівневу організаційно-управлінську структуру, базуватися на державних адресних, категоріальних та універсальних програмах, що є державним важелем стабілізаційної політики і гарантують недопущення поглиблення соціальної нерівності.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, які наведено у дисертації

Основний зміст дисертаційного дослідження структурований за розділами та підрозділами. Оцінюючи обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій в цілому, варто відзначити високий рівень теоретичного, методичного та методологічного опрацювання автором основних аспектів досліджуваної теми.

Положення дисертації ґрунтуються на аналізі актуального статистичного матеріалу, побудові економіко-математичних моделей, критичній оцінці стану та динаміки основних показників розвитку національної економіки.

Теоретико-методологічними засадами дисертаційного дослідження є новітні тенденції зарубіжної та вітчизняної наукової думки, фундаментальні принципи і доктрини сучасної економічної теорії (соціально-інституціональні технократичні теорії, теорії постінституціоналізму, соціальної економіки, концепції економічних реформ в розвинених та постсоціалістичних країнах), монографічна література, роботи відомих вітчизняних і зарубіжних учених з питань державної політики соціального розвитку та стабілізації національної економіки.

Автором дисертації чітко окреслені і логічно побудовані мета та

завдання дослідження, обґрунтовано теоретичні та методичні підходи щодо їх виконання, розроблено і апробовано відповідні пропозиції, які в своїй комплексності є науковим здобутком вирішення наміченого економічного завдання. Зміст роботи та багатогранність висвітленої проблеми свідчать про різносторонню і наукову компетентність її автора. На користь надійності представлених у роботі результатів дослідження свідчить застосування таких методів: *монографічний* – для вивчення літературних джерел і дослідженні закономірностей державної політики соціального розвитку; *історичний* – для аналізу еволюції моделі соціально орієнтованої національної економіки; *наукової абстракції* – для вдосконалення та уточнення поняттєво-категоріального апарату; *факторний аналіз* – для економічної діагностики впливу взаємозалежних факторів на формування державної політики соціального розвитку; *структурний аналіз* – для обґрунтування впливу державного регулювання на інституційні трансформації України та оцінки переваг державно-приватно-соціального партнерства; *порівняння та синтезу* – для конструювання завдань економічної політики держави з метою запобігання національним економічним ризикам та соціальним загрозам; *схематичного та графічного зображення* – для наочного подання отриманих результатів дослідження й аналітичних даних; *економіко-статистичний* – для збалансованої оцінки передумов формування державної політики соціального розвитку; *розрахунково-аналітичний* – для оцінки інтегрального коефіцієнта соціальної напруженості регіонів України; *програмно-цільовий* – для визначення співвідношення планового та фактичного фінансування державних цільових програм; *балансування* – для оцінки витрат на соціальні цілі з державного бюджету України; *економіко-математичного моделювання* – для побудови й розв’язання задачі оптимального розподілу обмеженого фінансування видатків бюджету; *абстрактно-логічний* – для розробки стратегічно-цільових орієнтирів та методів організаційно-управлінського забезпечення інноваційних ініціатив державної політики соціального розвитку.

Практичне значення одержаних результатів дисертаційного дослідження

Практичну цінність мають отримані в процесі дисертаційного дослідження наукові результати, які заслуговують на використання при формуванні державної політики соціального розвитку України в контексті стабілізації економіки.

Рекомендовані в роботі методичні підходи пройшли належну апробацію, що підтверджено відповідними документами. Зокрема, основні підходи до управління основними резервами соціального розвитку в контексті забезпечення стабілізації національної економіки були використані Департаментом регіонального економічного розвитку Вінницької облдержадміністрації під час розробки пропозицій до проекту Програми економічних реформ за тематичним напрямком «Реформа системи соціальної підтримки» (довідка № 3015/03 від 24.09.2013). Організаційно-економічні засади використання страхових механізмів для цілей соціального розвитку держави та схеми добровільного страхування, які узгоджені з доходними можливостями населення, були враховані Вінницькою обласною дирекцією Національної акціонерної страхової компанії «ОРАНТА» (довідка № 490 від 06.09.2013).

Результати аналізу тенденцій і структурно-динамічних зрушень у просторовому розвитку соціальної сфери України були використані Радою по вивченню продуктивних сил України НАН України (довідка № 01-11/116 від 18.01.2011). Економічні аспекти реформування взаємин у житлово-комунальному господарстві були використані Комітетом Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики в процесі розробки пропозицій проекту про внесення змін до Закону України «Про державний бюджет України на 2013 рік» (довідка № 116/054 від 11.10.2013).

Ряд положень дисертаційної роботи стосовно державних пріоритетів

соціальної орієнтації економічної політики України використовують у навчальному процесі Вінницького національного аграрного університету при викладанні дисциплін «Державне регулювання економіки» та «Макроекономіка» (довідка № 12-48-2224 від 07.10.2013). Метод програмно-цільового управління розвитку соціально орієнтованої національної економіки був використаний Департаментом економіки і інвестицій Вінницької міської ради при підготовці Програми економічного і соціального розвитку м. Вінниці на 2014 р., яка визначає дії міської влади за пріоритетними напрямками економічної політики держави (довідка № 1018/027 від 26.05.2014).

Пропозиції щодо організаційно-інституційного забезпечення інноваційного потенціалу економіки та обґрунтування стратегічного курсу соціально-економічного розвитку України в контексті сталого розвитку прийняті до використання Державною установою «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» (довідка № 01-08/04 від 08.01.2015).

Результати дослідження використовують у навчальному процесі в Класичному приватному університеті при викладанні дисциплін «Національна економіка» та «Макроекономіка» (довідка № 09-17 від 31.03.2017).

Оцінка публікацій та апробація

Основні теоретичні положення, результати прикладних досліджень, викладені в дисертації апробовано на 19 міжнародних науково-практичних конференціях, у тому числі: «Розвиток продуктивних сил України: від В. І. Вернадського до сьогодення» (м. Київ, 2009 р.); «Трансформаційні реформи та антикризовий потенціал економіки в постсоціалістичних країнах» (м. Вінниця, 2009 р.); «Актуальні проблеми економічного розвитку України в умовах глобалізації» (м. Вінниця, 2009 р.); «Наукові дослідження – теорія та

експеримент '2009» (м. Полтава, 2009 р.); «Розвиток наукових досліджень '2009» (м. Полтава, 2009 р.); «Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів» (м. Сімферополь, 2010 р.); «Соціальна робота і сучасність: теорія та практика» (м. Київ, 2010 р.); «Продуктивні сили та продовольча безпека країни» (м. Київ, 2010 р.); «Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин» (м. Умань, 2010 р.); «Суспільно-географічні проблеми розвитку продуктивних сил України» (м. Київ, 2010 р.); «Регіональні виборчі процеси: теорія і практика» (м. Львів, 2010 р.); «Держава і глобальні соціальні зміни: історія, теорія, ідеологія» (м. Київ, 2010 р.); «Економіка регіону: структура, особливості, динаміка розвитку» (м. Вінниця, 2010 р.); «Проблеми трансформаційних економік в умовах глобалізації» (м. Тернопіль, 2011 р.); «Реформування економічної системи України в контексті міжнародного співробітництва» (м. Вінниця, 2011 р.); «Економіка та менеджмент: перспективи розвитку» (м. Суми, 2011 р.); «Інституціоналізація структурної політики на регіональному та муніципальному рівнях» (м. Тернопіль, 2011 р.); «Сучасні проблеми управління: перспективні ідеї та технології» (м. Київ, 2011 р.); «Стратегічні питання світової науки» (Польща, м. Пшемисль, 2012 р.); «Стратегія економічного розвитку країн в умовах глобалізації» (м. Дніпропетровськ, 2012 р.); «Наука і технології: крок в майбутнє» (Чехія, м. Прага, 2012 р.); «Земля України – потенціал енергетичної та екологічної безпеки держави» (м. Вінниця, 2012 р.); «Актуальні досягнення європейської науки» (Болгарія, м. Софія, 2012 р.); «Фінансово-кредитний механізм в соціально-економічному розвитку країни» (м. Макіївка, 2013 р.); «Новини академічної науки» (Великобританія, м. Шеффілд, 2015 р.).

За результатами дослідження опубліковано 55 наукових праць, з яких: 8 монографій, 13 статей в наукових фахових виданнях України, 13 статей у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, 2 статті в зарубіжних виданнях, 19 матеріалів конференцій. Загальний обсяг праць – 78,72 д.а.

Відповідність дисертації встановленим вимогам

За своєю структурою, обсягом та оформленням дисертація відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів». Автор є безпосереднім ініціатором проведення дисертаційного дослідження, нею самостійно сформульовано і обґрунтовано теоретичні розробки, висновки і рекомендації, а також здійснено керівництво практичним впровадженням результатів дисертаційної роботи. Дисертація складається зі вступу, 5 розділів, висновків, списку використаних джерел та 25 додатків (на 45 сторінках). Повний обсяг дисертації становить 536 сторінок. Робота містить 53 таблиці, 64 рисунки. Список використаних джерел за розділами включає 384 найменування.

Дисертаційна робота відповідає паспорту наукової спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством за напрямками:

- моделі державного регулювання національною економікою;
- теорія та практика прогнозування та макроекономічне планування в системі державного управління національною економікою, окремих сфер і галузей;
- стратегія економічного розвитку (стратегія макроекономічного розвитку, стратегічне планування розвитку окремих макроекономічних процесів: науково-технічний прогрес, інвестиції, інновації тощо).

Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації

Основні наукові положення та надані рекомендації дисертації повною мірою відображено в авторефераті. Автореферат відповідає вимогам, що висуваються МОН України до авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук. Зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними.

Отже, дисертаційна робота Головні Олени Михайлівни за змістом, логікою побудови основних композиційних частин, а також за оформленням відповідає фаховим вимогам ДАК України, викладеним в «Основних вимогах до дисертацій і авторефератів дисертацій».

Стиль та мова викладення результатів дослідження

Дисертація виконана державною мовою, якою автор володіє у професійному плані досконало. Стиль дисертації відповідає вимогам, що висуваються до наукових праць такого рівня, а також відзначається логічністю, послідовністю, системністю, обґрунтованістю. Структура дисертації цілком узгоджується з її назвою, метою і завданнями дослідження.

Дискусійні положення та зауваження

Позитивно оцінюючи результати дослідження, звернемо увагу на зауваження та дискусійні положення дисертаційної роботи:

1. Дискусійним є ототожнення понять «сталість» та «стійкість», якими автор характеризує економічну систему (підрозділ 1. 1., с. 62-64). Дисертантом чітко не визначено наукову доцільність поєднання даних понять у проведеному дослідженні.

2. У підрозділі 3. 4 (с. 266-268) концентровано увагу на таке негативне явище економіки, як тіньовий сектор, здійснено оцінку рівня тіньової економіки України за методом «витрати населення – роздрібний товарооборот». На наш погляд, доцільно було б охарактеризувати інші методи оцінки тіньової економіки з виділенням їх позитивних сторін та недоліків.

3. У роботі розглядається така загроза національної економіки, як «соціальне відчуження», в таблиці 3. 22. охарактеризовано показники соціального відчуження (с. 275). Однак бажано було б подати власне трактування даної категорії.

4. У підрозділі 4.2. автор обґрунтовує значення якості освіти для державної політики соціального розвитку (с. 317-320). У даному питанні доцільним було б врахувати проєкцію прийнятих Цілей сталого розвитку на період до 2030 року, адаптованих для України.

5. У роботі акцентується увага на такому новому підході до бюджетування, як New Public Management (нове державне управління) (с. 324). Зазначено, що найбільш активне перетворення системи державного управління відповідно до даної ідеології здійснювалися Великобританією, Австралією, США, Канадою. На наш погляд, доречно було б детальніше обґрунтувати можливість використання даного підходу стосовно України.

6. У підрозділі 5.1. серед стратегічно-цільових орієнтирів регулювання розвитку національної економіки акцентується увага на форсайті, як комплексному методі передбачення та прогнозування (с. 392-393). Вважаємо, що доречно було б назвати конкретні сфери застосування даного методу в якості центрального компонента стратегічного управління національною економікою.

Проте зазначені зауваження жодним чином не знижують загальної позитивної оцінки роботи, а лише можуть слугувати предметом наукової дискусії під час захисту поданої дисертаційної роботи.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Головні О. М. на тему «Державна політика соціального розвитку в контексті забезпечення стабілізації національної економіки» є цілісною, завершеною, самостійно виконаною і логічно побудованою роботою, в якій автором отримані науково обґрунтовані результати, що у сукупності вирішують конкретне науково-прикладне завдання щодо визначення ефективних шляхів, концептуальних підходів, методологічних засад формування державної політики соціального розвитку України в контексті стабілізації економіки, практичне застосування яких сприятиме підвищенню конкурентоспроможності національної економіки.

Дисертація Головні О. М. є внеском у галузеву науку «Економіка та управління національним господарством», як складової частини економічної науки. Зміст дисертації відповідає обраній темі, забезпечує досягнення поставленої мети і завдань дослідження. Оформлення дисертації та автореферату відповідає встановленим вимогам. Автореферат дисертації повною мірою розкриває її основні положення та відображає зміст і структуру роботи.

Вважаю, що дисертаційна робота, її науково-прикладні результати та висновки цілком відповідають спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Дисертаційна робота «Державна політика соціального розвитку в контексті забезпечення стабілізації національної економіки», подана на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, відповідає пунктам 9, 10, 12-14 чинного «Порядку присудження наукових ступенів» (зі змінами та доповненнями), а її автор, Головна Олена Михайлівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю – 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, ректор
Вінницького кооперативного інституту

А.Г. Драбовський

Підпис Драбовського А.Г. засвідчую

Начальник
відділу кадрів ВКІ

Грозовська